

Etenim licet improprie quodammodo & secundum analogiam primæ mentis operationi tribui possit veritas, quam nonnulli incomplexam appellant, falsitas tamen ipsi ne improprie quidem & secundum analogiam tribui potest.

Denique notandum est, quod apud Auctores alia acceptio veri & falsi quam prout hæcenus sumpta fuerunt, non occurrat. Nam apud illos sæpè res falsa dicitur, quæ planè non est id, quod videtur esse, sed quæ falsata & corrupta est, seu, quæ licet sit, quod videtur esse, aliquid falsi tamen admixtum habet, quomodo e. g. falsum aurum dici potest, quod admixtò cuprò est falsatum. Contrà res vera dicitur quæ purè talis est, qualis apparet, nec quicquam alieni vel falsi habet admixtum, quomodo verum aurum idem erit ac purum aurum. Quæ acceptio est diversa à priori, quod li-

quet ex eo, quia falsum, prout in thesibus antecedentibus fuit sumptum, opponitur vero contradictoriè, hòc modo autem acceptum opponitur vero privativè. Liceat mihi cum pace Theologorum rem declarare exemplò Theologico: *Ecclesiavem & falsa duplici sensu dicitur. Primò enim Ecclesia vera opponitur Ecclesia falsa contradictoriè, h. e. non Ecclesia, & falsa Ecclesia h. m. dicitur; quæ planè nò est Ecclesia, quomodo synagoga Judaica & Ecclesia Turcica potest dici falsa Ecclesia: quæ acceptio veri & falsi apud Metaphysicos recepta est. Secundò Ecclesia vera opponitur falsa privativè, i. e. non pura, non orthodoxa Ecclesia, quæ sic adhuc ex parte est Ecclesia, ex parte tamen à veritate fidei & religionis Christiana defecit, atque ita corrupta, falsata & impura Ecclesia dicitur, quò sensu dicunt nostrates Theologi, Ecclesiam Pontificiam ac Calvinianam esse falsas Ecclesias.*

TABULA XXIII.
DE
BONO.

RELATIVE, quòd alteri vel aliis bonum est; sicut v. gr. Plethorico bona est sangvinis millio.

* Veteres bonum h. m. sumtum dixerunt esse id, quod omnia appetunt. (β) 1. Ethic. c. 1. Non autem intellexerunt, quod omnia simpliciter (unius enim cuiusque entis proprium est bonum) sed quod omnia entia ejusdem generis vel speciei appetunt: Ita voluptas bona est animalibus, quia omnia animalia voluptatem appetunt; visio oculis, quia omnes oculi eam appetunt: scientia mentibus, quia omnes mentes eam appetunt. (Appetitus hinc sumitur pro appetitu naturali & elicito.) Nec obstat, quod homines etiam appetant, quod malum est. Hoc enim fit per accidens & præter naturam appetitûs sive voluntatis humanæ.

I. Vel

** Non autem formalis ratio Boni in hòc consistit, quod appetatur, nec quòd ab omnibus appetatur. Res enim non est prior, quam formalis ejus ratio. At prius est, aliquid esse bonum, quam appeti. Et prius est, aliquid esse omnibus bonum, quam ab omnibus appeti: quia illud est hujus causa. Hinc vera est causalis hæc propositio: quia aliquid bonum est, ideò appetitur. Et quia bonum est omnibus, ideò ab omnibus appetitur. v. gr. quia voluptas bona est omnibus animalibus; ideò ab omnibus appetitur. Non itaque formalis ratio boni, sed ejus proprietates est, ab omnibus appeti, aut potius appetibile esse.

*** Alii BONUM RELATIVE dictum à priori definitur dicunt esse id, quod alteri est conveniens. Ex convenientia illa boni cum alterò fluit; ut bonum ab alterò appetatur, aut sit appetibile. Ita sanitas est bona homini formaliter per hoc, quod homini est conveniens: at quia homini est conveniens; hinc etiam ab ipso appetitur, aut appetibilis est: Est autem aliquid alteri conveniens i. ut forma materia vel subjecto, v. gr. scientia homini, frigus aquæ, anima corpori organico. 2. Ut materia formæ vel composito, v. gr. corpus animæ, ut & homini. 3. Ut causa efficiens, sicut DEUS est conveniens creaturis. 4. Ut instrumenta causæ principali, sicuti divitiæ conveniunt homini liberali. 5. Ut operatio ei, quod est propter operationem, & in universum finis ei, quod est propter finem.

In doctrinâ BONI spectandum

Ipsum Bonum Transcendentale (α) quod per omnia prædicamenta vagatur. Dicitur autem aliquid Bonum

A

B

C

N 3

ABSO-